

Slovácké muzeum v Uherském Hradišti
Oddělení archeologie

Vlčnov
„Hýblův kříž“
(okres Uherské Hradiště)

Projekt II. etapy záchranného
archeologického výzkumu
VÝSTAVBA CYKLOSTEZKY PODÉL SILNICE II/495 V K.Ú. VLČNOV

Uherské Hradiště 2021

Katastrální území:	Vlčnov
Okres:	Uherské Hradiště
Trať:	Hýblův kříž
Kultura:	doba římská
Druh nálezů:	sídlištní objekty, keramika
Rámcová doba výzkumu:	červen-červenec 2021
Věcný garant:	Mgr. Tomáš Chrástek
Vedení výzkumu:	Mgr. Jaroslav Bartík, Ph. D., Bc. Zdeněk Kuchař
Technická spolupráce:	Mgr. Jiří Novotný

1. Úvod

Na základě oznámení dle § 22, odst. 2 zák. č. 20/1987 provedeného dne 24.5.2021 obcí Vlčnov zastoupenou starostou Jiřím Matušíkem jako stavebníkem provedla oprávněná organizace provádějící archeologický výzkum (Slovácké muzeum v Uherském Hradišti) první etapu záchraného archeologického výzkumu na stavbě "Výstavba cyklostezky podél silnice II/495 v k.ú. Vlčnov". V průběhu zemních prací došlo k porušení archeologických situací, o této skutečnosti byl neprodleně informován dodavatel prací a místo bylo vytyčeno páskou.

2. Lokalizace zájmové polohy

Porušená archeologická situace je lokalizována u východního okraje obce u začátku nově budované cyklostezky, na okraji zastavěné části obce při výjezdu silnice směr Uherský Brod. Jedná se o polohu v severní části archeologické lokality známé jako „Hýblův kříž“. Předmětná poloha se nachází v nadmořské výšce přibližně 238 m n.m. V rámci projektové dokumentace se jedná o prostor prvních cca 80 m nově budované cyklostezky.

3. Metodika výzkumu

Před započítím výkopových prací na stavbě došlo k ověření archeologického potenciálu lokality ve Státním archeologickém seznamu (SAS), ve sbírkovém a databázovém fondu Slováckého muzea a v dostupné literatuře. Na základě revize dostupných pramenů lze konstatovat, že porušené archeologické situace souvisejí s osídlením z doby římské lokalizovaným do prostoru jižně od nově budované cyklostezky. Zjištěné archeologické situace tak nově rozšiřují areál osídlené plochy. Dané situace je třeba začistit a provést exkavaci objektů po jednotlivých segmentech, přičemž bude fotograficky a kresebně dokumentován profil i půdorys objektu. Materiál z výplně bude překopáván a za účelem získání paleobotanického materiálu budou odebrány vzorky na plavení. Zjištěné situace budou v průběhu exkavace i po jejím ukončení geodeticky zaměřeny a snímkovány pomocí DRONu. Stržená ornice, plocha stavby i výplně objektů budou dle podmínek kontrolovány detektorem kovů s cílem získání maximálního množství metalických artefaktů.

4. Zjištěné archeologické situace

Po odbagrování ornice na stavební plán nově budované cyklostezky bylo v ploše narušeno několik zahloubených objektů. Objekt zasahují do plochy cyklostezky a dále pokračují tak pod profil mimo prostor stavby. Celkový úsek cyklostezky se zachycenými situacemi měří cca 80 m. Jedná se o typické sídlištní objekty, předběžně interpretovatelné jako sídlištní jámy, zásobnice či zahloubené části obytných staveb. Výplň objektů je tvořena tmavou hlinitou vrstvou s úlomky mazanice a keramiky. Předběžně lze situaci datovat do doby římské.

Plocha stavby s tmavě se rýsujícími objekty

5. Archeologické nálezy z doby římské ve Vlčnově

Na katastru obce Vlčnov a částečně i sousedního Dolního Němčí jsou známy tři gemánské lokality z doby římské. V minulých letech byly všechny tyto lokality povrchovými sběry za pomoci detektoru kovů pravidelně ověřovány.

Nejvýznamnější je sídliště a pohřebiště v trati Dříněk/Pajсарůvka. Podle starších výzkumů bylo pohřebiště založeno až v průběhu mladší doby římské, v důsledku určitých vnitrogermánských migračních pohybů, přičemž se vyznačuje poměrnou chudobou na milodary. Na základě aktuálních poznatků by se v této trati mohlo nacházet i pohřebiště ze starší fáze starší doby římské. Počátky sídliště, rozkládající se převážně v trati Dříněk, je možné na základě starších sběrů i ověřovacího výzkumu z let 1972–1980 hledat v polovině 2. století, k jeho největšímu rozkvětu došlo potom po markomanských válkách. Sídliště kontinuálně pokračuje až do počátku 5. století.

Poměrně dlouhé trvání mělo také sídliště v trati Vlčnovský háj. Jeho počátky můžeme hledat v polovině 2. století, a na základě nálezů lze předpokládat jeho trvání do konce 3. století.

Poslední známé sídliště na katastru obce Vlčnov se nachází v trati Hýblův kříž a přímo souvisí s porušenými archeologickými situacemi. Bylo nejspíše založeno ve druhé polovině 2. století. Archeologickými nálezy z povrchových sběrů zde máme doloženou intenzivní místní činnost včetně dálkových kontaktů s przeworskou kulturou, labsko-germánských kulturním okruhem a římskými provinciemi. Nejmladší doklady germánského osídlení lze zařadit do konce 3. století.

Spony z doby římské z katastru Vlčnova

Lokalita „Hýblův kříž“ nebyla prozatím sondážně archeologicky zkoumána. Všechny nálezy pocházejí ze sběrů, nahodilých nálezů a prospekci s pomocí detektoru kovů.

6. Harmonogram a rozsah předpokládaných prací II. etapy ZAV

Zjištěné archeologické situace jsou většího až středního charakteru, probíhající stavební práce omezují pouze v úseku, tj. v délce cca 100 metrů. Objekty jsou součástí rozsáhlejšího sídliště, které se však nachází již mimo prováděné zemní práce jižním směrem. Toto sídliště máme doloženo na základě povrchových prospekci. V průběhu stavebních prací bylo narušeno několik objektů. Některé lze předběžně interpretovat jako zahloubené části obytných staveb, zemnice jiné pravděpodobně jako zásobní jámy. Časová náročnost pro dokumentační a exkavační práce je cca 20 dnů ve střední pracovní skupině.

7. Časový harmonogram a kalkulace

Exkavace objektů v termínu červen-červenec 2021

Kruhový objekt – zásobnice? v ploše stavby

Náklady archeologického výzkumu

kalkulace archeologického výzkumu na základě zjištěných archeologických situací

Akce: ÝSTAVBA CYKLOSTEZKY PODÉL SILNICE II/495 V K.Ú. VLČNOV

I. etapa Dohled při skrývce

Položka	Počet	Cena/hod	Kč/km	Počet km	Cena celkem
odborný archeolog	1	4890	0	0	4 890
Závěrečná zpráva			0	0	0
C e l k e m I.et. bez DPH					4 890

II. etapa ZAV (vlastní archeologický výzkum)

Pracovníci	Počet hod	Cena/hod	Kč/km	Počet km	Cena celkem
odborný archeolog	140	450	0	0	63 000
terénní technik	140	250	0	0	35 000
Dělník ZAV	700	150	0	0	105 000
Dopravné	0	0	10	600	6 000
Letecké snímkování					10 000
Stavební mechanizace+zajištění staveniště					40 000
C e l k e m II.et. bez DPH					259 000

Laboratorní zpracování nálezů, vč. nálezové dokumentace

C e l k e m zpracování bez DPH	60 900
---------------------------------------	---------------

Náklady c e l k e m bez DPH	324 790
DPH (21%)	68 206
Náklady celkem s DPH	392 996